

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. kovo 26 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Europos Sąjungos pilietybė – Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje – Direktyva 2004/38/EB – Sąjungos piliečio šeimos nariai – 2 straipsnio 2 punkto c papunktis – Sąvoka „tiesioginis palikuonis“ – Pagal Alžyro kafalos (teisinė globa) sistemą nuolat teisiškai globojamas vaikas – 3 straipsnio 2 dalies a punktas – Kiti šeimos nariai – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnis ir 24 straipsnio 2 dalis – Šeimos gyvenimas – Vaiko interesas“

Byloje C-129/18

dėl *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) 2018 m. vasario 14 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. vasario 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

SM

prieš

Entry Clearance Officer, UK Visa Section,

dalyvaujant

Coram Children’s Legal Centre (CCLC),

AIRE Centre,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija)

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Vilaras ir K. Jürimäe (pranešėjas), teisėjai A. Rosas, E. Juhász, M. Ilešič, D. Šváby, C. G. Fernlund, N. Piçarra ir L. S. Rossi,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. gruodžio 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– SM, atstovaujamos baristerių T. Muman, R. de Mello ir solisitoriaus L. Tang,

* Proceso kalba: anglų.

- *Coram Children’s Legal Centre (CCLC)*, atstovaujamo QC S. Gill, solisitorių N. Acharya ir S. Freeman,
- *AIRE Centre*, atstovaujamo QC A. O’Neill, baristerių D. Chirico ir C. Robinson, solisitorių A. Lidbetter, M. Evans, L. Nassif, C. Hall, C. Iacono, A. Thornton, M. Papadouli ir A. Tidona, advokato L. Van den Hende ir SC N. Mole,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos F. Shibli ir R. Fadoju, padedamų QC B. Kennelly,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir L. Van den Broeck, padedamų advokatės E. Derriks,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vlácil,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir R. Kanitz,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos J. M. Hoogveld ir M. K. Bulterman,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos E. Montaguti ir M. Wilderspin,

susipažinęs su 2019 m. vasario 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios [d]irektyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77 ir klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), 2 straipsnio 2 punkto c papunkčio, 27 ir 35 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant Alžyro pilietės SM ir *Entry Clearance Officer, UK Visa Section* (įvažiavimo dokumentus tvarkantis vizų skyriaus pareigūnas, Jungtinė Karalystė, toliau – vizų skyriaus pareigūnas) ginčą dėl pastarojo atsisakymo suteikti SM leidimą atvykti į Jungtinės Karalystės teritoriją kaip Europos ekonominės erdvės šalies (EEE) piliečio įvaikintam vaikui.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

1993 m. Hagos konvencija

- 3 1993 m. gegužės 29 d. Hagoje sudarytą Konvenciją dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje (toliau – 1993 m. Hagos konvencija) ratifikavo arba prie jos prisijungė visos Europos Sąjungos valstybės narės.

- 4 Pagal šios konvencijos 1 straipsnio a ir b punktus ja visų pirma siekiama nustatyti garantijas, užtikrinančias, kad tarptautinis įvaikinimas būtų vykdomas atsižvelgiant į vaiko interesus ir pagrindines teises, kaip tai pripažįsta tarptautinė teisė, ir nustatyti konvenciją pasirašiusių valstybių bendradarbiavimo sistemą, užtikrinančią, kad būtų laikomasi reikalavimų, taip užkertant kelią vaikų pagrobti, perduoti ar verstis kontrabanda.
- 5 Pagal minėtos konvencijos 2 straipsnio 2 dalį ji „taikoma tarptautinio įvaikinimo srityje tada, kai sukuriami santykiai tarp tėvų ir vaiko ilgam laikui“.

1996 m. Hagos konvencija

- 6 1996 m. spalio 19 d. Hagoje sudarytą Konvenciją dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje (toliau – 1996 m. Hagos konvencija) ratifikavo arba prie jos prisijungė visos Sąjungos valstybės narės.
- 7 Šioje konvencijoje numatytos taisyklės, kuriomis siekiama gerinti vaikų apsaugą tarptautinėmis aplinkybėmis ir išvengti ją pasirašiusių valstybių teisės sistemų prieštaravimų, susijusių su jurisdikcija, taikytina teise, vaikų apsaugos priemonių pripažinimu ir vykdymu.
- 8 Pagal minėtos konvencijos 3 straipsnio e punktą vaiko apsaugos priemonės gali apimti „vaiko globą šeimoje arba institucijoje arba teikiamą pagal kafalos ar analogiškus institutus“.
- 9 Pagal tos pačios konvencijos 4 straipsnio b punktą jos taikymo sritis neapima „sprendim[ų] dėl įvaikinimo, pasirengimo įvaikinti priemon[ių] arba įvaikinimo panaikinim[o] ar atšaukim[o]“.
- 10 1996 m. Hagos konvencijos 33 straipsnyje numatyta procedūra, kurios reikia laikytis tiek kilmės valstybėje, tiek vaiką priimančiojoje valstybėje narėje, siekiant globoti vaiką kitoje susitariančiojoje valstybėje, taip pat tuo atveju, kai vaikui taikoma „kafalos teisinė globa“.

Sąjungos teisė

- 11 Direktyvos 2004/38 5, 6 ir 31 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(5) Visų Sąjungos piliečių teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje turėtų būti suteikiama ir jų šeimos nariams, neatsižvelgiant į pilietybę, jei ta teise naudojamosi pagal objektyvius laisvės ir orumo reikalavimus. <...>

(6) Siekiant išlaikyti šeimos vienybę platesne prasme ir nepažeidžiant diskriminacijos pilietybės pagrindu draudimo, priimančioji valstybė narė asmenų, kurie neįtraukti į šeimos narių apibrėžimą pagal šią direktyvą ir todėl neturi automatinės įvažiavimo ir gyvenimo teisės, padėtį nagrinėja pagal savo teisės aktus ir nusprendžia, ar tokiems asmenims galėtų būti leista įvažiuoti ir gyventi šalyje, atsižvelgdama į jų santykį su Sąjungos piliečiu ar bet kurias kitas aplinkybes, pvz., jų finansinį ar fizinį priklausomumą nuo Sąjungos piliečio.

<...>

(31) Ši direktyva gerbia pagrindines teises bei laisves ir laikosi visų pirma Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos pripažintų principų <...>“

12 Šios direktyvos 2 straipsnio „Apibrėžimai“ 2 punkto c papunktyje numatyta:

„Šioje direktyvoje:

<...>

2) „šimos narys“ – tai:

<...>

c) piliečio ir sutuoktinio ar partnerio pagal b punkto apibrėžimą tiesioginiai palikuonys, kuriems nesukakę 21 metų amžiaus, arba išlaikytiniai <...>“

13 Minėtos direktyvos 3 straipsnyje „Naudos gavėjai“ nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma visiems Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir 2 straipsnyje [2 straipsnio 2 punkte] apibrėžtiems jų šeimos nariams, kurie juos lydi arba prisijungia prie jų.

2. Nepažeisdama jokių laisvo judėjimo ir gyvenimo teisių, kuriuos atitinkami asmenys gali turėti savaime, priimančioji valstybė narė, laikydama savo teisės aktų, palengvina galimybę įvažiuoti ir gyventi šalyje tokiems asmenims:

a) bet kokiems kitiems šeimos nariams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, nepatenkantiems į 2 straipsnio 2 dalies apibrėžimą [2 straipsnio 2 punkto apibrėžtį], kurie savo išvykimo šalyje yra išlaikomi ar veda bendrą namų ūkį su pirminę gyvenimo šalyje teisę turinčiu Sąjungos piliečiu arba dėl rimtų sveikatos priežasčių jiems būtina reikia asmeninės Sąjungos piliečio priežiūros;

<...>

Priimančiosios valstybės narės imasi išsamiai nagrinėti asmenines aplinkybes ir turi patvirtinti bet kokią draudimą šiems žmonėms įvažiuoti ar gyventi šalyje [ir turi nurodyti bet kokio atsisakymo leisti šiems asmenims atvykti arba gyventi šalyje motyvus].“

14 Tos pačios direktyvos 7 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta gyvenimo šalyje teisė taikoma šeimos nariams, kurie nėra valstybės narės piliečiai, lydintiems ar vykstantiems kartu su Sąjungos piliečiu priimančiojoje valstybėje narėje [lydintiems Sąjungos pilietį ar pas jį atvykstantiems į priimančiąją valstybę narę], jei toks Sąjungos pilietis atitinka 1 dalies a, b arba c punkto reikalavimus.“

15 Direktyvos 2004/38 27 straipsnyje įtvirtinti teisės įvažiuoti į šalį ir teisės gyventi šalyje ribojimo dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir sveikatos apsaugos priežasčių bendrieji principai.

16 Šios direktyvos 35 straipsnyje „Piktnaudžiavimas teisėmis“ nustatyta:

„Valstybės narės gali patvirtinti būtinas priemones atsisakyti, nutraukti ar panaikinti bet kokią šia direktyva suteiktą teisę, jei jomis piktnaudžiaujama ar sukčiaujama, pvz., santuokomis iš išskaičiavimo. Bet kokia tokia priemonė turi būti proporcinga ir jai taikomi 30 ir 31 straipsniuose numatyti procedūriniai saugikliai.“

Jungtinės Karalystės teisė

Imigracijos taisyklės

- 17 Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos *Immigration (European Economic Area) Regulations 2006* (2006 m. Imigracijos (Europos ekonominė erdvė) taisyklės, toliau – 2006 m. taisyklės) Direktyva 2004/38 perkelta į Jungtinės Karalystės teisę.
- 18 2006 m. taisyklių 7 straipsnyje įtvirtinta:
- „1. Nepažeidžiant 2 dalies reikalavimų, pagal šias taisykles kito asmens šeimos nariais laikomi šie asmenys:
- <...>
- b) jo, jo sutuoktinio arba jo civilinio partnerio tiesioginiai palikuonys, kurie yra:
- jaunesni nei 21 metų amžiaus; arba
 - jo, jo sutuoktinio arba civilinio partnerio išlaikytiniai <...>“
- 19 2006 m. taisyklių 8 straipsnyje „išplėstinės šeimos nariai“ apibrėžiami taip:
- „(1) Pagal šias taisykles „išplėstinės šeimos nariu“ laikomas bet kuris asmuo, kuris nėra EEE piliečio šeimos narys pagal 7 straipsnio 1 dalies a, b arba c punktus ir atitinka 2, 3, 4 arba 5 dalyse numatytus reikalavimus.
- (2) Asmuo atitinka šioje dalyje nustatytą reikalavimą, jeigu jis yra EEE piliečio, jo sutuoktinio ar civilinio partnerio šeimos narys ir:
- gyvena [ne Jungtinėje Karalystėje, o valstybėje], kurioje taip pat gyvena EEE pilietis, ir yra jo išlaikomas arba veda su juo bendrą namų ūkį;
 - atitinka a punkte numatytą reikalavimą ir vyksta į Jungtinę Karalystę kartu su EEE piliečiu ar nori prie jo prisijungti; arba
 - atitinka a punkte nustatytą reikalavimą, prisijungė prie EEE piliečio Jungtinėje Karalystėje ir toliau yra jo išlaikomas arba veda su juo bendrą namų ūkį.
- <...>
- (6) Pagal šias taisykles „atitinkamas EEE pilietis“ išplėstinės šeimos nario atžvilgiu – tai EEE pilietis, kuris arba kurio sutuoktinis ar civilinis partneris yra vienas iš išplėstinės šeimos nario pagal 2, 3 ar 4 dalis tėvų, arba EEE pilietis, kuris yra išplėstinės šeimos nario partneris pagal 5 dalį.“
- 20 Remiantis informacija, kurią pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagal 2006 m. taisyklių 12 straipsnio 1 dalį, kai tenkinamos tam tikros sąlygos, vizų skyriaus pareigūnas „šeimos nariui“ privalo išduoti „šeimos nario EEE leidimą“. Pagal šių taisyklių 12 straipsnio 2 dalį vizų skyriaus pareigūnas gali tokį leidimą išduoti „išplėstinės šeimos nariui“, jeigu įvykdytos tam tikros sąlygos, arba bet kuriuo atveju, kai jam atrodo, kad tikslinga išduoti tokį leidimą.

Įvaikinimo taisyklės

- 21 Pagal *Adoption and Children Act 2002* (2002 m. Įstatymas dėl įvaikinimo ir vaikų apsaugos) 83 straipsnį draudžiama į Jungtinę Karalystę įvežti vaiką, siekiant jį įvaikinti šioje šalyje arba jau įvaikintą kitoje šalyje, išskyrus atvejus, kai laikomasi *Adoption with a Foreign Element Regulations 2005* (2005 m. Įvaikinimo su užsienio elementu taisyklių). Pagal šias taisykles, be kita ko, reikalaujama, kad Jungtinės Karalystės įvaikinimo agentūra įvertintų įsivaikinančių asmenų pasirengimą įsivaikinti. Tačiau šis reikalavimas netaikomas įvaikinimui pagal 1993 m. Hagos konvenciją, kuri Jungtinėje Karalystėje įgyvendinta *Adoption (Intercountry Aspects) Act 1999* (1999 m. Įvaikinimo įstatymas (tarptautiniai aspektai)), atvejais.
- 22 2002 m. Įstatymo dėl įvaikinimo ir vaikų apsaugos 66 straipsnio 1 dalyje nurodytas įvaikinimo atveju, kai pagal Anglijos ir Velso teisę pripažįstama, kad vaikui suteikiamas įvaikinamo vaiko statusas, sąrašas. Kafala (teisinė globa) nėra įtraukta į šį sąrašą.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 23 Prancūzijos piliečiai ponas M. ir ponija M. susituokė 2001 m. Jungtinėje Karalystėje. 2009 m. jie nuvyko į Alžyrą, kad pagal Alžyro kafalos sistemą būtų įvertintas jų pasirengimas tapti vaiko globėjais. Atlikus šį vertinimą, jie buvo pripažinti „deramai pasirengę“ globoti vaiką pagal šią sistemą.
- 24 2010 m. birželio 27 d. Alžyre gimusios SM biologiniai tėvai atsisakė jos tik gimusios.
- 25 Sutuoktiniai M. pateikė prašymą tapti SM globėjais pagal Alžyro kafalos sistemą.
- 26 Po šio prašymo prasidėjo trijų mėnesių laukimo laikotarpis, per kurį SM biologiniai tėvai galėjo atšaukti savo sprendimą jos atsisakyti, tačiau jie to nepadarė.
- 27 2011 m. kovo 22 d. *Boufarik* (Alžyras) teismo pirmininko aktu SM buvo patikėta sutuoktinių M. globai ir jiems pagal Alžyro teisę pavesta vykdyti tėvų valdžią. Pagal šį aktą sutuoktiniai M. įsipareigojo „vaikui <...> suteikti islamišką išsilavinimą, rūpintis jo fizine ir psichologine sveikata, tenkinti jo poreikius, rūpintis jo mokymu, elgtis su juo kaip su biologiniu vaiku, saugoti ir ginti jį teisminėse institucijose, prisimti civilinę atsakomybę dėl žalingų veiksmų“. Šiuo aktu sutuoktiniams M. leidžiama gauti šeimos pašalpas, subsidijas ir išmokas, pasirašyti bet kokią administracijos ir kelionės dokumentą ir išvykti su SM iš Alžyro teritorijos.
- 28 2011 m. gegužės 3 d. Tizi Uzu miesto (Alžyras) teismo sprendimu SM gimimo liudijime įrašyta pavardė buvo pakeista į sutuoktinių M. pavardę.
- 29 2011 m. spalio mėn. ponas M. grįžo į Jungtinę Karalystę, kurioje jis turi teisę nuolat gyventi šalyje dėl profesinių priežasčių. Ponija M. liko Alžyre su SM.
- 30 2012 m. gegužės mėn. SM kreipėsi dėl leidimo atvykti į Jungtinę Karalystę kaip EEE piliečio įsivaikintas vaikas. Vizų skyriaus pareigūnas atmetė jos prašymą, motyvuodamas tuo, kad globa pagal Alžyro kafalos sistemą nebuvo pripažinta kaip įvaikinimas pagal Jungtinės Karalystės teisę ir kad tarptautinio įvaikinimo prašymas nebuvo pateiktas.
- 31 SM pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo *First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* (Pirmosios instancijos teismas (Imigracijos ir prieglobsčio bylų kolegija), Jungtinė Karalystė). Šis ieškinys buvo atmestas 2013 m. spalio 7 d. sprendimu. To teismo teigimu, SM neatitiko reikalavimų, kad ją būtų galima laikyti įvaikinta pagal Jungtinės Karalystės imigracijos taisykles arba šeimos nare, išplėstinės šeimos nare ar įvaikinta EEE piliečio, kaip tai suprantama pagal 2006 m. taisykles.

- 32 Minėtas teismas taip pat nustatė, kad sutuoktiniai M. Alžyre ėmėsi veiksmų, siekdami vaiko globos pagal kafalos režimą, sužinoję, kad vaiko globą šioje šalyje gauti lengviau nei Jungtinėje Karalystėje. Tas pats teismas taip pat pažymėjo, kad jų pasirengimo tapti globėjais patikrinimo procesas, po kurio jie buvo laikomi deramai pasirengę globoti vaiką pagal Alžyro kafalos sistemą, buvo „ribotas“.
- 33 SM šį sprendimą apskundė *Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* (Aukštesnysis teismas (Imigracijos ir prieglobsčio bylų kolegija), Jungtinė Karalystė). 2014 m. gegužės 14 d. sprendimu šis nusprendė, kad nors SM negalėjo būti laikoma Sąjungos piliečio „šeimos nariu“, kaip tai suprantama pagal 2006 m. taisyklių 7 straipsnį, vis dėlto ji buvo tokio piliečio „išplėstinės šeimos narė“, kaip tai suprantama pagal šių taisyklių 8 straipsnį.
- 34 Vizų skyriaus pareigūnas apskundė šį sprendimą *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apeliacinis teismas (Anglija ir Velsas) (Civilinių bylų skyrius)). 2015 m. lapkričio 4 d. sprendimu tas teismas, konstatavo, be kita ko, kad SM nebuvo Sąjungos piliečio „tiesioginis palikuonis“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį, nes nebuvo įvaikinta pagal Jungtinės Karalystės teisę pripažįstamą formą. Be to, šis teismas manė, kad SM taip pat negalėjo patekti į šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkto taikymo sritį kaip Sąjungos piliečio „kitas šeimos narys“.
- 35 SM buvo leista kreiptis į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas).
- 36 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, SM turi būti bent jau laikoma Sąjungos piliečio „kitu šeimos nariu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą. Iš tiesų ši sąvoka yra pakankamai plati, kad apimtų vaiką, kurio atžvilgiu Sąjungos pilietis vykdo tėvų valdžią pagal vaiko kilmės šalies įstatymą, ir taip yra, net jei šio vaiko ir šio piliečio nesieja biologinis ar įvaikinimo ryšys. SM išlaikoma sutuoktinių M. sudaromo namų ūkio, kuriam ji priklauso, nors ir būdama Alžyre.
- 37 Vis dėlto tas teismas mano, kad šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktas taikomas tik tuo atveju, jei SM neturi teisės atvykti į Jungtinę Karalystę kaip Sąjungos piliečio „tiesioginis palikuonis“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 punkto c papunktį.
- 38 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar vaikas, kuris globojamas pagal Alžyro kafalos sistemą, patenka į „tiesioginio palikuonio“ sąvoką, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį.
- 39 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, teigiamas atsakymas į šį klausimą galėtų būti pateiktas remiantis Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai dėl geresnio Direktyvos 2004/38 nuostatų perkėlimo ir taikymo gairių (COM (2009) 313 *final*) 2.1.2 punktu, pagal kurį sąvoka „tiesiosios aukštutinės linijos giminaitis“ apima „nepilnamečius, globojamus nuolatinio teisėto globėjo“.
- 40 Toks atsakymas taip pat galėtų būti grindžiamas tuo, kad, Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktyje nesant nuorodos į valstybių narių įstatymus, sąvoką „tiesioginis palikuonis“ reikia aiškinti savarankiškai, vienodai ir laikantis šios direktyvos tikslų. Tačiau gali būti kliudoma laisvam Sąjungos piliečių judėjimui, jei valstybės narės galėtų savo nuožiūra pripažinti pagal Alžyro kafalos sistemą globojamus vaikus tiesioginiais palikuonimis.
- 41 Tokiu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad savarankiškas šio sąvokos aiškinimas nebūtinai turi būti platus ir kad aiškinimas, pagal kurį pagal Alžyro kafalos sistemą globojamas vaikas būtų laikomas „tiesioginiu palikuoniu“, gali lemti tai, jog vaikai būtų

apgyvendinami šeimose, kurios pagal priimančiosios valstybės narės teisės aktus nebūtų laikomi deramai pasirengę priimti vaikų. Dėl tokio aiškinimo gali kilti vaikų išnaudojimo, prievartos prieš juos ir prekybos jais pavojus, kuriam kelią siekiama užkirsti 1993 m. Hagos konvencija.

- 42 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pagal Alžyro kafalos sistemą globojamo vaiko teisė atvykti į Sąjungos pilietį priimančios valstybės narės teritoriją gali būti ribojama pagal Direktyvos 2004/38 27 ir 35 straipsnius, kai vaikas yra išnaudojimo, prievartos ar prekybos žmonėmis auka arba yra pavojus, kad jis gali būti to auka. Be to, jam kyla klausimas ar pagal šios direktyvos 2 straipsnio 2 punkto c papunktį valstybė narė gali patikrinti, ar sprendžiant dėl vaiko globos buvo atsižvelgta į vaiko interesą.
- 43 Šiomis aplinkybėmis *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar vaikas, už kurio nuolatinę teisinę globą pagal kafalą ar kitą [jo kilmės valstybės] įstatyme numatytą lygiavertę priemonę, atsakingas Sąjungos pilietis arba piliečiai, yra „tiesioginis palikuonis“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį?
2. Ar kitas šios direktyvos nuostatas, visų pirma jos 27 ir 35 straipsnius, galima aiškinti taip, kad pagal jas neleidžiama tokiems vaikams įvažiuoti į šalį, jeigu jie išnaudojami ar yra tapę prekybos žmonėmis aukos arba kyla tokia grėsmė?
3. Ar tam, kad vaiką, kuris nėra Sąjungos piliečio biologinis palikuonis, pripažintų tiesioginiu palikuoniu pagal minėto 2 straipsnio 2 punkto c papunktį, valstybė narė turi teisę kelti klausimą, ar vaiko globos ar rūpybos skyrimo [šiam Sąjungos] piliečiui procedūros užtikrino, kad būtų pakankamai atsižvelgta į to vaiko interesus?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 44 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sąjungos piliečio „tiesioginio palikuonio“ sąvoką Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktyje reikia aiškinti taip, kad ji apima pagal Alžyro kafalos sistemą Sąjungos piliečio nuolat teisiškai globojamą vaiką.
- 45 Pirmiausia iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad, kaip savo išvados 36–38 punktuose nurodė generalinis advokatas, kafala pagal Alžyro teisę yra suaugusio asmens įsipareigojimas rūpintis vaiko išlaikymu, auklėjimu ir apsauga taip, kaip tai darytų vaiko tėvas, ir teisiškai šį vaiką globoti. Skirtingai nuo įvaikinimo, kuris pagal Alžyro teisę draudžiamas, vaiko globa pagal kafalą nesuteikia vaikui globėjo paveldėtojo statuso. Be to, kafala nustoja galioti vaikui sulaukus pilnametystės ir gali būti panaikinta biologinių tėvų arba globėjo prašymu.
- 46 Visos rašytines pastabas pateikusios vyriausybės pabrėžia, kad pagal sąvoką „tiesioginis palikuonis“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį, reikalaujama, kad būtų vaiko ir Sąjungos piliečio giminystės ryšys, nesvarbu, biologinis ar dėl įvaikinimo. Todėl, šių vyriausybių teigimu, ši sąvoka negali apimti pagal Alžyro kafalos sistemą globojamo vaiko, nes dėl šios globos sistemos toks ryšys tarp vaiko ir jo globėjo neatsiranda.

- 47 Vis dėlto SM, *Coram Children's Legal Center (CCLC)*, *AIRE Centre* ir Europos Komisija mano, kad „tiesioginio palikuonio“ sąvoka gali apimti Sąjungos piliečio nuolat teisiškai globojamą, pavyzdžiui, pagal Alžyro kafalos sistemą, vaiką. Taip reikia aiškinti iš esmės vadovaujantis vaiko interesais, siekiant apsaugoti jo ir jo globėjų šeiminių gyvenimą.
- 48 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį ji taikoma visiems Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą nei jų pilietybės valstybę narę, ir šios direktyvos 2 straipsnio 2 punkte apibrėžtiems jų šeimos nariams, kurie juos lydi arba pas juos atvyksta.
- 49 Tokie Sąjungos piliečio šeimos nariai pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį apima, be kita ko, „tiesioginius palikuonis“, kurie yra jaunesni nei 21 metų arba jo išlaikomi.
- 50 Šioje nuostatoje nėra tiesioginės nuorodos į valstybių narių teises, siekiant nustatyti sąvokos „tiesioginis palikuonis“ reikšmę ir apimtį. Šiomis aplinkybėmis iš vienodo Sąjungos teisės taikymo reikalavimo ir lygybės principo išplaukia, kad šios nuostatos sąvokos visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai (šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 32 punktą).
- 51 Be to, Direktyvoje 2004/38 nepateikta sąvokos „tiesioginis palikuonis“, kaip tai suprantama pagal 2 straipsnio 2 punkto c papunktį, apibrėžtis. Šiomis sąlygomis iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2010 m. spalio 7 d. Sprendimo *Lassal*, C-162/09, EU:C:2010:592, 49 punktą).
- 52 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad „tiesioginio palikuonio“ sąvoka bendrai reiškia tiesiosios linijos giminystės ryšį, kuriuo atitinkamas asmuo susijęs su kitu asmeniu. Jei nėra jokių Sąjungos piliečio ir atitinkamo vaiko giminystės ryšio, pastarasis negali būti pripažįstamas pirmojo „tiesioginiu palikuoniu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/38.
- 53 Nors ši sąvoka pirmiausia susijusi su biologiniu giminystės ryšiu, vis dėlto reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Direktyva 2004/38 siekiama supaprastinti naudojimąsi pagrindine asmenine teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, kuri yra tiesiogiai suteikiama Sąjungos piliečiams pagal SESV 21 straipsnio 1 dalį, o šia direktyva siekiama visų pirma šią teisę sustiprinti (2014 m. kovo 12 d. Sprendimo *O. ir B.*, C-456/12, EU:C:2014:135, 35 punktą ir 2018 m. birželio 5 d. Sprendimo *Coman ir kt.*, C-673/16, EU:C:2018:385, 18 punktą). Atsižvelgiant į šiuos tikslus, Direktyvos 2004/38 nuostatos, taigi ir jos 2 straipsnio 2 punktas, turi būti aiškinamos plačiai (šiuo klausimu žr. 2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, 23 punktą ir 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Ogiერიakhi*, C-244/13, EU:C:2014:2068, 40 punktą).
- 54 Taigi reikia konstatuoti, kad sąvoka „giminystės ryšys“ šio sprendimo 52 punkte turi būti suprantama plačiai, kad ji apimtų visus giminystės ryšius, nesvarbu, ar biologinius, ar teisinius. Iš to išplaukia, kad Sąjungos piliečio „tiesioginio palikuonio“ sąvoka Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktyje turi būti suprantama kaip apimanti tokio piliečio tiek biologinį, tiek įvaikintą vaiką, jei nustatoma, kad įvaikinimas sukuria teisinį atitinkamo Sąjungos piliečio ir vaiko giminystės ryšį.
- 55 Vis dėlto tas pats plataus aiškinimo reikalavimas negali pateisinti tokio aiškinimo, koks išplaukia iš Komisijos komunikato COM (2009) 313 *final* 2.1.2 punkto, kad vaikas, kuris teisiškai globojamas Sąjungos piliečio, patenka į „tiesioginio palikuonio“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį.
- 56 Kadangi vaikui taikant Alžyro kafalos sistemą nesukuriamas vaiko ir jo globėjo giminystės ryšys, vaikas, kaip antai SM, kuris pagal šią sistemą yra teisinėje Sąjungos piliečių globoje, negali būti laikomas Sąjungos piliečio „tiesioginiu palikuoniu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį.

- 57 Tokiu atveju toks vaikas, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, priskirtinas sąvokos „kitas šeimos narys“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 2 dalies a punktą, taikymo sričiai.
- 58 Pagal šią nuostatą valstybės narės, laikydamosi savo teisės aktu, palengvina galimybę įvažiuoti į šalį ir gyventi joje „bet kokiems kitiems šeimos nariams <...>, kurie savo išvykimo šalyje yra išlaikomi ar veda bendrą namų ūkį su pirminę gyvenimo šalyje teisę turinčiu Sąjungos piliečiu“.
- 59 Taigi šioje nuostatoje vartojamos sąvokos gali apimti vaiko, kuris buvo patikėtas Sąjungos piliečiams pagal teisėtą globos sistemą, pavyzdžiui, Alžyro kafalos sistemą, ir kuriuo šie piliečiai apsiima rūpintis, auklėti ir suteikti apsaugą, remdamiesi įsipareigojimu, priimtu pagal vaiko kilmės šalies teisę, situaciją.
- 60 Kaip matyti iš Direktyvos 2004/38 6 konstatuojamosios dalies, šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies a punkto tikslas yra „išlaikyti šeimos vienybę platesne prasme“, palengvinant asmenų, kurie nėra įtraukti į Sąjungos piliečio „šeimos nario“ apibrėžtį, nurodytą tos direktyvos 2 straipsnio 2 punkte, bet kurie vis dėlto išlaiko artimus ir stabilius šeimos ryšius su Sąjungos piliečiu dėl konkrečių faktinių aplinkybių, kaip antai ekonominės priklausomybės, priklausomybės namų ūkiui arba rimtų sveikatos priežasčių, įvažiavimą ir apsigyvenimą (2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Rahman ir kt.*, C-83/11, EU:C:2012:519, 32 punktas).
- 61 Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 2 dalį valstybėms narėms nustatoma pareiga suteikti šiame straipsnyje nurodytų trečiųjų šalių piliečių pateiktiems prašymams tam tikrą pranašumą, palyginti su kitų trečiųjų šalių piliečių prašymais atvykti ir gyventi šalyje (šiuo klausimu žr. 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Rahman ir kt.*, C-83/11, EU:C:2012:519, 21 punktą ir 2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *Banger*, C-89/17, EU:C:2018:570, 31 punktą).
- 62 Pagal šią nuostatą valstybės narės turi numatyti galimybę šioje nuostatoje nurodytiems asmenims gauti sprendimą dėl jų prašymo, pagrįstą nuodugniu jų asmeninės padėties tyrimu, atliktu atsižvelgus į įvairius svarbius veiksnius, kuris atsisakymo atveju būtų motyvuotas (šiuo klausimu žr. 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Rahman ir kt.*, C-83/11, EU:C:2012:519, 22 ir 23 punktus; taip pat 2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *Banger*, C-89/17, EU:C:2018:570, 38 ir 39 punktus).
- 63 Žinoma, kiekviena valstybė narė turi didelę diskreciją nustatyti veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti, su sąlyga, kad jų teisės aktuose nustatyti kriterijai atitinka įprastą sąvokos „palengvina“ Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 2 dalyje reikšmę ir nepanaikina šios nuostatos veiksmingumo (šiuo klausimu žr. 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Rahman ir kt.*, C-83/11, EU:C:2012:519, 24 punktą ir 2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *Banger*, C-89/17, EU:C:2018:570, 40 punktą).
- 64 Vis dėlto, atsižvelgiant į Direktyvos 2004/38 31 konstatuojamąją dalį, ši diskrecija turi būti vykdoma atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) nuostatas (pagal analogiją žr. 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *O ir kt.* C-356/11 ir C-357/11, EU:C:2012:776, 79 ir 80 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 65 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Chartijos 7 straipsnyje pripažįstama teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą. Taigi, kaip matyti iš Su Pagrindinių teisių chartija susijusių išaiškinimų (OL C 303, 2007, p. 17), pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį jos 7 straipsnyje užtikrinamos teisės turi tą pačią reikšmę ir taikymo apimtį kaip ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytoje Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnyje įtvirtintos teisės (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 5 d. Sprendimo *McB.*, C-400/10 PPU, EU:C:2010:582, 53 punktą ir 2018 m. birželio 5 d. Sprendimo *Coman ir kt.*, C-673/16, EU:C:2018:385, 49 punktą).
- 66 Vis dėlto iš Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos matyti, kad pagal kafalos sistemą patikėto vaiko santykiai su jo globėju faktiškai gali patekti į šeimos gyvenimo sąvoką, atsižvelgiant į kartu gyventą laiką, santykių kokybę ir suaugusiojo prisiimtus įsipareigojimus vaiko atžvilgiu (šiuo

klausimu žr. 2014 m. gruodžio 16 d. EŽTT sprendimo *Chbihi Loudoudi ir kt. prieš Belgiją*, CE:ECHR:2014:1216JUD005226510, § 78). Pagal šią jurisprudenciją Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnis saugo asmenį nuo savavališko valdžios institucijų kišimosi, o šias įpareigoja, nustatčius egzistuojant šeimos ryšius, leisti juos puoselėti ir suteikti jiems teisinę apsaugą, kad vaikas galėtų integruotis į šeimą (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 4 d. EŽTT sprendimo *Harroudj prieš Prancūziją*, CE:ECHR:2012:1004JUD004363109, § 40 ir 41 ir 2014 m. gruodžio 16 d. EŽTT sprendimo *Chbihi Loudoudi ir kt. prieš Belgiją*, CE:ECHR:2014:1216JUD005226510, § 88 ir 89).

- 67 Be to, Chartijos 7 straipsnis turi būti aiškinamas kartu su pareiga atsižvelgti į vaiko interesus, kaip pripažinta jos 24 straipsnio 2 dalyje (šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 27 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-540/03, EU:C:2006:429, 58 punktą; 2009 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, 54 punktą ir 2017 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Chavez-Vilchez ir kt.*, C-133/15, EU:C:2017:354, 70 punktą).
- 68 Taigi, siekdamas šių nuostatų laikytis, kai naudojasi savo diskrecija, kompetentingos nacionalinės institucijos, įgyvendindamos Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą įsipareigojimą palengvinti galimybę kitiems šeimos nariams įvažiuoti ir gyventi šalyje, privalo atlikti proporcingą ir pagrįstą visų reikšmingų ir svarbių bylos aplinkybių vertinimą, atsižvelgdamos į visus susijusius interesus, ypač į atitinkamo vaiko interesus (pagal analogiją žr. 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *O ir kt.*, C-356/11 ir C-357/11, EU:C:2012:776, 81 punktą; 2016 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 85 punktą ir 2016 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *CS*, C-304/14, EU:C:2016:674, 41 punktą).
- 69 Atliekant šį vertinimą, be kita ko, reikia atsižvelgti į amžių, nuo kurio vaikas buvo globojamas pagal Alžyro kafalos sistemą, į tai, ar egzistuoja bendras vaiko ir jo globėjų gyvenimas nuo globos pagal šią sistemą momento, tarp vaiko ir jo globėjų atsiradusių emocinių santykių laipsnį, vaiko priklausomybę nuo jo globėjų, nes jie vykdo tėvų valdžią ir teisiškai bei finansiškai atsako už vaiką.
- 70 Atliekant šį vertinimą taip pat reikia atsižvelgti į galimą konkretų ir individualų pavojų, kad atitinkamas vaikas gali būti prievartos, išnaudojimo ar prekybos žmonėmis auka. Tačiau negalima tokio pavojaus preziumuoti, atsižvelgiant į tai, kad globos pagal Alžyro kafalos sistemą procedūra pagrįsta ne tokiu išsamiu suaugusiojo pasirengimo ir vaiko interesų vertinimu nei tas, kuris atliekamas priimančiojoje valstybėje narėje vaiko įvaikinimo ar globos tikslais arba todėl, kad nebuvo taikyta 1996 m. Hagos konvencijoje numatyta procedūra, nes atitinkama trečioji valstybė nėra ratifikavusi šios konvencijos. Priešingai, tokios aplinkybės turi būti vertinamos atsižvelgiant į kitus svarbius faktus, pavyzdžiui, nurodytus šio sprendimo pirmesniame punkte.
- 71 Tuo atveju, kai, atlikus šio sprendimo 69 ir 70 punktuose nurodytų veiksnių vertinimą, nustatoma, kad pagal Alžyro kafalos sistemą globojamas vaikas ir jo globėjai Sąjungos piliečiai iš tiesų gyvena kaip šeima ir kad šis vaikas priklauso nuo globėjų, vadovaujantis pagrindine teise į pagarbą šeimos gyvenimui, kartu su pareiga atsižvelgti į vaiko interesus, iš esmės reikalaujama šiam vaikui suteikti teisę atvykti ir apsigyventi šalyje kaip kitam Sąjungos piliečių šeimos nariui, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 2 dalies a punktą, siejamą su Chartijos 7 straipsniu ir 24 straipsnio 2 dalimi, kad vaikas galėtų gyventi kartu su savo globėjais šiuos priimančiojoje valstybėje narėje.
- 72 Tokia išvada juo labiau darytina, kai dėl atsisakymo pagal Alžyro kafalos sistemą globojamam vaikui suteikti teisę atvykti į jo globėjus Sąjungos piliečius priimančią valstybę narę ir joje apsigyventi šie globėjai faktiškai negali gyventi kartu toje valstybėje narėje, nes vienas iš jų privalo pasilikti su vaiku vaiko kilmės trečiojoje valstybėje.

73 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip:

- Sąjungos piliečio „tiesioginio palikuonio“ sąvoką Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktyje reikia aiškinti taip, kad ji neapima pagal Alžyro kafalos sistemą Sąjungos piliečio nuolat teisiškai globojamo vaiko, nes ši globa nesukuria giminystės ryšių tarp jų,
- vis dėlto kompetentingos nacionalinės institucijos pagal šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies a punktą, siejamą su Chartijos 7 straipsniu ir 24 straipsnio 2 dalimi, privalo palengvinti galimybę tokiam vaikui įvažiuoti ir gyventi šalyje kaip kitam Sąjungos piliečio šeimos nariui, atlikdamos proporcingą ir pagrįstą visų reikšmingų ir svarbių bylos aplinkybių vertinimą ir atsižvelgdamos į visus susijusius interesus, ypač į atitinkamo vaiko interesus. Tuo atveju, kai, atlikus tokį vertinimą, nustatoma, kad vaikas ir jo globėjas Sąjungos pilietis iš tiesų gyvena kaip šeima ir kad šis vaikas priklauso nuo globėjo, vadovaujantis pagrindine teise į pagarbą šeimos gyvenimui, kartu su pareiga atsižvelgti į vaiko interesus, iš esmės reikalaujama šiam vaikui suteikti teisę atvykti ir apsigyventi šalyje, kad jis galėtų gyventi kartu su savo globėju šį priimančiojoje valstybėje narėje.

Dėl antrojo klausimo

74 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/38 27 ir 35 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad, jei yra pavojus, kad prieš pagal Alžyro kafalos sistemą globojamą vaiką bus smurtaujama, jis bus išnaudojamas ar taps prekybos žmonėmis auka, gali būti atsisakyta suteikti jam teisę atvykti ar apsigyventi priimančiojoje valstybėje narėje kaip Sąjungos piliečio šeimos nariui.

75 Šioje byloje iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šis klausimas pateiktas tuo atveju, jei vaikas, kaip antai SM, pagal Alžyro kafalos sistemą būtų teisiškai globojamas Sąjungos piliečio ir patektų į šio piliečio „tiesioginio palikuonio“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 2 straipsnio 2 punkto c papunktį, dėl ko jam iš esmės būtų suteikta automatinė teisė atvykti į šį pilietį priimančią valstybę narę ir joje apsigyventi pagal šios direktyvos 7 straipsnio 2 dalį. Iš atsakymo į pirmąjį klausimą išplaukia, kad toks vaikas negali patekti į šią sąvoką.

76 Tokiomis aplinkybėmis nereikia atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo antrąjį klausimą.

Dėl trečiojo klausimo

77 Atsižvelgiant į pateiktą atsakymą į pirmąjį klausimą, nėra reikalo atsakyti į trečiąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Sąjungos piliečio „tiesioginio palikuonio“ sąvoką 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinancios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB,

75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 2 straipsnio 2 punkto c papunktyje reikia aiškinti taip, kad ji neapima pagal Alžyro kafalos sistemą Sąjungos piliečio nuolat teisiškai glojamo vaiko, nes ši globa nesukuria tarp jų giminystės ryšių.

Vis dėlto kompetentingos nacionalinės institucijos, pagal šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalies a punktą, siejamą su Chartijos 7 straipsniu ir 24 straipsnio 2 dalimi, privalo palengvinti galimybę tokiam vaikui įvažiuoti ir gyventi šalyje kaip kitam Sąjungos piliečio šeimos nariui, atlikdamos proporcingą ir pagrįstą visų reikšmingų ir svarbių bylos aplinkybių vertinimą ir atsižvelgdamos į visus susijusius interesus, ypač į atitinkamo vaiko interesus. Tuo atveju, kai, atlikus tokį vertinimą, nustatoma, kad vaikas ir jo globėjas Sąjungos pilietis iš tiesų gyvena kaip šeima ir kad šis vaikas priklauso nuo globėjo, vadovaujantis pagrindine teise į pagarbą šeimos gyvenimui, kartu su pareiga atsižvelgti į vaiko interesus, iš esmės reikalaujama šiam vaikui suteikti teisę atvykti ir apsigyventi šalyje, kad jis galėtų gyventi kartu su savo globėju šį priimančiojoje valstybėje narėje.

Parašai.